

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет здоров'я та фізичного виховання

Кафедра фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я

та фізичного виховання

Едуард СИВОХОП

2024 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність: **014 Середня освіта**
Предметна спеціальність: **014.11 Середня освіта (Фізична культура)**
Освітня програма: **Фізична культура**
Статус освітньої компоненти: **обов'язкова**
Мова навчання: **українська**

Ужгород, 2024

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності: 014.11 Середня освіта (Фізична культура) освітньої програми Фізична культура

Розробники: Маріонда І. І. к.пед.н доцент, завідувач кафедри фізичного виховання, Молнар М. В., к. н. з фіз. вих. та спорту доцент кафедри фізичного виховання, Хома Т. В., к. пед. н. доцент кафедри фізичного виховання

Рецензенти:

Гавришко С. Г. – канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання. Протокол № 13 від 27 червня 2024 року.

Завідувач кафедри фізичного виховання Іван МАРІОНДА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від 30 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
II. ПРОГРАМИ ПРАКТИК	8
2.1. Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти	8
2.2. Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти	19
2.3. Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти	31
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

ПЕРЕДМОВА

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури здійснюється за Освітньо-професійною програмою «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Складові професійної компетентності – інтегральна, загальні та фахові – спрямовані на формування у майбутніх учителів фізичної культури здатності до педагогічної діяльності, ефективного впливу на збереження здоров'я здобувачів освіти через організацію і проведення уроків фізичної культури, позаурочних занять фізичною активністю, мотивацію до занять спортом. Це передбачає володіння не тільки теоретичними знаннями, а й ґрунтовними практичними компетенціями, що базуються на сучасній європейській практиці.

Важливою складовою процесу формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра є практична підготовка, що забезпечує їх готовність до професійної діяльності, сприяє фаховому зростанню, формуванню педагогічної майстерності, дає можливість успішно реалізуватись в освітній галузі.

Відповідно до Освітньо-професійної програми «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка з-поміж обов'язкових компонентів для практичної підготовки виділено 15 кредитів ЕКТС, що охоплює три різновиди практик: виробничу (педагогічну) практику у закладах загальної середньої освіти; виробничу (педагогічну) практику у закладах фахової передвищої освіти, виробничу (педагогічну) практику у закладах вищої освіти. Означені види практик пов'язані між собою, забезпечують компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів фізичної культури, базуються на сучасній парадигмі розвитку вітчизняної освіти. Наскрізна програма практики враховує специфіку спеціальності та Освітньо-професійну програму, за якою навчаються здобувачі вищої освіти освітнього ступеня магістра, побудована з урахуванням нормативно-законодавчої бази України в галузі освіти та Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», що уведено в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/11775>

Наскрізна програма практики забезпечує можливість застосування одержаних теоретичних знань на практиці, сприяє розвитку інтегральної, загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти із врахуванням сучасних вимог та тенденцій.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наскрізна програма практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) структурована відповідно до Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» з урахуванням змісту освітньо-професійної програми. Положенням (п.1.5) передбачено, що зміст і послідовність практик визначаються наскрізною програмою, яка розробляється керівниками практик від кафедр, включає програми всіх етапів практичної підготовки за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем/ступенем вищої освіти відповідно до навчального плану. На основі наскрізної програми розробляються робочі програми відповідних видів практики. Зазначено, що програми практик повинні включати рекомендації щодо видів та форм перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають набути за період проходження практики.

Окреслено перелік основних документів, які повинен подати здобувач вищої освіти керівнику практики від ЗВО. Положенням (пункт 3.4) визначено вимоги до керівника практики. Керівник практики від кафедри:

–перед початком практики перевіряє готовність баз практики та здійснює всі необхідні заходи для проведення практики на належному рівні;

–заздалегідь подає керівнику практики від університету пропозиції на виготовлення усіх необхідних бланків документів для проведення практики;

–готує та реєструє у журналі договори про проведення практики та виписує студентам відповідне направлення;

–перед початком практики (або в перший день практики) забезпечує проведення всіх організаційних заходів, зокрема: проводить цільовий інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, про що робить відповідний запис у Журналі реєстрації інструктажів з охорони праці на робочому місці; видає студентам пакет усіх необхідних документів, роз'яснює порядок ведення щоденника практики; виконання індивідуальних завдань та знайомить студентів із вимогами щодо оформлення звітів про проходження практики, готує проект наказу про направлення їх на практику; у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою; контролює забезпечення нормальних умов праці студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки; у складі комісії приймає залік з практики; після закінчення практики подає завідувачу кафедри звіт про проведення практики.

У Положенні (п. 3.10) окреслено вимоги до студентів під час проходження практики. Студенти університету зобов'язані:

– своєчасно прибути на інструктивну (настановну) нараду перед початком практики та отримати від керівника практики від факультету (кафедри) консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу практики;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівки керівників;

– дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії; своєчасно прибути на захист звіту за практику.

Підведення підсумків практики визначено у розділі 4 зазначеного Положення. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Характерна форма звітності за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри або деканом факультету. Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план або залікову книжку студента за підписами всіх членів комісії. Студентам, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, Вченої ради факультету та Вченої ради університету.

Види практик, кількість кредитів та форма контролю обумовлені Освітньо-професійною програмою «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Види практик для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (фізична культура)

Вид практики	Семестр		Кількість кредитів ЕКТС	Кількість годин
	Денна форма	Заочна форма		
Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти	3	2	9	270
Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти	3	2	3	90
Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти	3	2	3	90

Завдання, передбачені програмами практик виконуються здобувачами освіти із дотриманням нормативно-законодавчих документів, затверджених закладом вищої освіти на основі правової бази МОН України.

II. ПРОГРАМИ ПРАКТИК

2.1. ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Метою практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти» є формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури на основі взаємозв'язку теоретичної та практичної складових, визначених змістом компонентів Освітньо-професійної програми «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності: 014.11 Середня освіта (Фізична культура); удосконалення фахових умінь, необхідних для роботи в Новій українській школі, упровадження у фахову діяльність як традиційних, так й інноваційних методів навчання

Завдання практики: формувати практичні уміння й навички; реалізовувати основні положення змістових ліній Державних стандартів освітньої галузі «Фізична культура»; розвивати професійне мовлення, формувати у школярів здоров'язбережувальну компетентність, громадянську позицію та морально-етичні цінності.

Відповідно до освітньо-професійної програми проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральної:

здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальних:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт (ЗК 3);
- здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним (ЗК 4);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення (ЗК 5);
- здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати (ЗК 7).

Фахових:

- здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності (ФК 1);

- здатність використовувати інновації у професійній діяльності (ФК 2);
- здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя (ФК 3);
- здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання (ФК 4);
- здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку (ФК 5);
- здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу (ФК 6);
- здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища (ФК 7);
- здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей (ФК 9);
- здатність організувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність (ФК 10);
- здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій (ФК 11);
- здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти (ФК 12);
- здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережувального і здоров'яформувального середовища (ФК 13);
- здатність організувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури (ФК 14);
- здатність організувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій (ФК 16).

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти» є опанування навчальних дисциплін освітньо-професійної програми Фізична культура:

ОК 6 Сучасні інноваційні технології у сфері фізичної культури в закладах освіти

ОК 9 Методика навчання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична культура» проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області	<i>РН 1</i>
Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність	<i>РН 4</i>
Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності	<i>РН 7</i>
Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	<i>РН 9</i>
Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності	<i>РН 10</i>
Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу	<i>РН 11</i>
Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища	<i>РН 12</i>
Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей	<i>РН 15</i>
Демонструє уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.	<i>РН 16</i>
Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.	<i>РН 17</i>

Вміє проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.	<i>PH 18</i>
Демонструє вміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережнього і здоров'яформувального середовища	<i>PH 19</i>
Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.	<i>PH 20</i>
Вміє організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій	<i>PH 22</i>
Вміє самостійно проводити уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	<i>PH 24</i>

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміє застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області	<i>PH 1</i>
Знає формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність	<i>PH 4</i>
Здатний визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності	<i>PH 7</i>
Здатний продемонструвати вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	<i>PH 9</i>
Уміє назвати і проаналізувати шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструвати вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності	<i>PH 10</i>
Здатний продемонструвати вміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу	<i>PH 11</i>
Здатний дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища	<i>PH 12</i>

Знає сучасні методи і технології навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей	<i>PH 15</i>
Здатний продемонструвати уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.	<i>PH 16</i>
Здатний продемонструвати знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обрати форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.	<i>PH 17</i>
Здатний проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.	<i>PH 18</i>
Формує у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища	<i>PH 19</i>
Здатний дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.	<i>PH 20</i>
Здатний організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій	<i>PH 22</i>
Самостійно проводить уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	<i>PH 24</i>

БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Виробничої (педагогічної) практики у закладах загальної середньої освіти» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між закладом вищої освіти та закладами загальної середньої освіти і є офіційною підставою для проходження практики здобувачами вищої освіти. Тривалість дії договорів підтверджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження практики можуть виступати заклади загальної середньої освіти.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом і закладом освіти.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформляється наказом ректора університету. ДВНЗ «Ужгородський національний університет» має підписані довгострокові договори співпраці із закладами загальної середньої освіти, які можуть стати базами практики на час проходження практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема факультету здоров'я та фізичного виховання: Управлінням освіти Ужгородської міської ради; договір про проходження педагогічної практики з Ужгородською ЗОШ I-III ст. № 19; договір про проходження педагогічної практики з Ужгородською ЗОШ I-III ст. з угорською мовою навчання № 10; договір про проходження педагогічної практики з Ужгородською СЗОШ I-III ст. № 2 та інші.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Робочою програмою практики передбачено 90 год самостійної роботи та 180 год індивідуальної роботи. Самостійна робота під час практики включає: проведення аналізу нормативно-законодавчих актів щодо діяльності ЗЗСО, ознайомлення з типовими (модельними) навчальними програмами з фізичної культури; ознайомлення з базою закладу освіти, наявністю класів з інклюзивним навчанням, матеріально-технічним забезпеченням уроку фізичної культури; з'ясування змісту календарно-тематичного плану та особливостей поурочного плану вчителя-предметника; проектування навчально-методичної, виховної, науково-дослідницької роботи для проходження практики; ознайомлення з планами роботи спортивних гуртків, секцій, позакласною роботою учителя фізичної культури; з'ясування плану роботи методоб'єднання (професійної спільноти) учителів фізичної культури; аналіз відвіданих уроків (4 уроки); підготовка до проведення залікових уроків (4 уроки); підготовка до проведення позакласних заходів (1); ведення щоденника практики; оформлення звітної документації за підсумками практичної підготовки.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під час практики включає: бесіди з учителями фізичної культури та учнями; планування виконання завдань практики; добір методів навчання фізичної культури із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів (учнів з ООП – при наявності); проведення залікових занять (4) та позакласного заходу (1); організацію та проведення практикантом науково-дослідної роботи за обраною темою дослідження; підготовка звітної документації результатів практики та їх презентація.

**ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД
ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

№з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Організація виробничої (педагогічної) практики, проведення інструктивної наради щодо особливостей проходження практики. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.	Перший тиждень
2.	Ознайомлення із нормативно-законодавчою базою діяльності ЗЗСО. Загальна характеристика бази практики: вивчення особливостей організації освітнього процесу, ознайомлення із спортивною залом, розкладом уроків.	Перший тиждень
3.	З'ясування вимог Державних стандартів з фізкультурної освітньої галузі, Типових (модельних) освітніх програм, за якими працює заклад загальної середньої освіти.	Перший тиждень
4.	Ознайомлення з календарними планами вчителів фізичної культури, методичними рекомендаціями щодо оцінювання здобувачів освіти на уроках фізичної культури, особливостями ведення журналів.	Перший тиждень
5.	Вивчення планів роботи спортивних гуртків, секцій	Другий тиждень
6.	Відвідування уроків фізичної культури в початкових класах (1); ознайомлення з методикою навчання, взаємодією учителя й учнів. Аналіз проведення уроку фізичної культури.	Другий тиждень
7.	Відвідування уроків фізичної культури в 5-7 класах (1), що навчаються за Концепцією НУШ; характеристика роботи над варіативними модулями; аналіз структурних частин уроку, добору фізичних вправ, методика оцінювання учнів.	Другий тиждень
8.	Аналіз проведення уроків фізичної культури у 8-9 класах та старшій школі (2)	Третій тиждень
9.	Розроблення плану-конспекту (1) уроку фізичної культури в початкових класах та його проведення	Третій тиждень
10.	Проведення уроку фізичної культури (1 урок) у здобувачів базової середньої освіти НУШ	Третій тиждень
11.	Розроблення плану-конспекту уроку (2) фізичної культури в основній і старшій школі та його проведення	Четвертий тиждень
12.	Розробка та проведення позакласного спортивного (виховного) заходів	Четвертий тиждень
13.	Психолого-педагогічна характеристика класу	П'ятий тиждень
14.	Ознайомлення з роботою методоб'єднання (професійної спільноти) учителів фізичної культури. Опис гурткової та позаурочної діяльності вчителя фізичної культури	П'ятий тиждень

15.	Науково-дослідницька робота за темою дослідження (добірка методів дослідження: спостереження, анкетування, бесіди тощо).	У процесі проходження практики
16.	Оформлення звітної документації практики	П'ятий тиждень
17.	Узагальнення матеріалу для написання кваліфікаційної роботи магістра.	Шостий тиждень
18.	Загальне оформлення матеріалів виробничої практики, підготовка до захисту практики	Шостий тиждень
	Загальна тривалість практики:	Шість тижнів

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Виробнича (педагогічна) практика проводиться у закладах загальної середньої освіти, передбачає формування практичних навичок професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. До початку практики організовується інструктивна нарада, на якій здобувачі освіти ознайомлюються зі змістом, індивідуальними завданнями, організацією практики, порядком оформлення звітної документації, захистом результатів практики, критеріями оцінювання.

У період проходження практики студенти працюють у ЗЗСО відповідно до розкладу уроків та робочого дня вчителів фізичної культури; спостерігають за діяльністю вчителів. Вони ознайомлюються із документацією, особливостями записів у журналі, порядком оцінювання учнів на уроках фізкультури в 1-11 класах. Студенти ведуть щоденник, у якому описують результати власних спостережень, проводять щоденний аналіз виконаної роботи.

Послідовність реалізації завдань практики студент визначає в календарно-тематичному плані проходження практики. Він укладається на початку практики, схвалюється викладачем-керівником практики від кафедри та керівником від бази практики.

У процесі підготовки та проходження практики здобувачі освіти зобов'язані:

- одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно з'явитися на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- ознайомитися і дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки на уроках фізичної культури;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати керівнику практики звітну документацію, скласти залік за підсумками практики.

Бази практик в особі їх керівників разом із представниками університету несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Керівництво практикою від ЗВО здійснює керівник практики (викладачі кафедри теорії та методики фізичної культури).

По завершенню виробничої (педагогічної) практики у ЗЗСО здобувачі вищої освіти здають керівнику практики для перевірки й оцінювання звітну документацію. Видом підсумкового контролю є диференційований залік. Студент, який не виконав програму практики з поважних причин, має право на повторне проходження практики. Керівництво, контроль і місце проходження практики визначається окремо розпорядженням деканату факультету. Студент, який повторно не пройшов практику або отримав негативну оцінку, вважається як такий, що не виконав навчальний план і відраховується з числа студентів університету.

Підсумки практики обговорюється на засіданнях кафедри, вченої ради факультету.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

До проведення диференційованого заліку та підсумкової конференції за результатами практики здобувачі вищої освіти подають звітну документацію, оформлену в такій послідовності:

1. Щоденник практики.
2. Звіт
3. Плани-конспекти уроків (4 уроки) для різних класів.
4. План-конспект позакласного спортивного заходу.
5. Опис виконання індивідуальних завдань та науково-дослідницької роботи.

Загальні вимоги до оформлення звіту: відповідність календарно-тематичному плану, відомості про виконання всіх розділів програми практики. Підсумковим контролем проходження студентами виробничої (педагогічної) практики є диференційований залік. Захист звітів про проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачів вищої освіти здійснюють в усній формі перед комісією, що визначена кафедрою. Захист звіту може супроводжуватись презентацією основних пунктів виконання програми.

Порядок допуску звіту до захисту практики

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали програму практики в повному обсязі та подали звітну документацію у визначені терміни на кафедру.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Поточний контроль проводиться керівником практики у процесі проходження здобувачами вищої освіти виробничої (педагогічної) практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, належного оформлення звітної документації. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання комплексної систематичної педагогічної діяльності студентів. При виставленні заліку студенту враховується якість виконання завдань практики, оволодіння педагогічними вміннями і навичками, проведення уроків, позакласних спортивних заходів, якісне оформлення звітної документації.

Критерії оцінювання результатів практики

№ з/п	Компонент, що оцінюється	Максимальна кількість балів	Керівник, який проводить оцінювання
1.	Організаційна готовність до виробничої (педагогічної) практики у ЗЗСО (наявність необхідної документації, здатність до комунікації з керівниками закладу, вчителями фізичної культури, учнями)	5	від бази практики
2.	Проведення уроків фізичної культури (вміння організувати клас до уроку; вибір методів навчання, якість їх реалізації, виховна спрямованість уроку, комунікативні здібності студента)	20	від бази практики
3.	Розробка і проведення позакласних спортивних заходів (актуальність теми заходу, залучення учнів, якість матеріалів для заходу, креативний підхід)	10	від бази практики
4.	Вивчення психолого-педагогічної характеристики класу та його оформлення	5	від бази практики
5.	Щоденна діяльність	10	від бази практики
	Максимальна оцінка від бази практики	50	
1.	Якість оформлення щоденника виробничої (педагогічної) практики (на основі аналізу щоденника практики);	5	від кафедри
	- оформлення планів-конспектів уроків (дотримання структури, добір методів, прийомів, комплексу вправ і завдань, застосування інноваційних методів, ігрових зокрема);	6	від кафедри
	- виховна спрямованість уроків фізкультури та позакласної роботи;	5	від кафедри
	- характеристика учнівського колективу (психолого-педагогічний підхід);	10	від кафедри

- звіт про виконання виробничої (педагогічної) практики;	10	від кафедри
- правильність оформлення матеріалів (мовленнєва, граматична, стилістична та інші);	4	від кафедри
- захист результатів практики, презентація матеріалів	10	від кафедри
Максимальна оцінка від ЗВО	50 балів	
Загальний результат від бази практики та УжНУ	100 балів	

Критерії оцінювання здобувачів освіти визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет».

Оцінка виставляється комплексно із урахування результату бази практики та ЗВО.

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінка «відмінно» – 90-100 балів, А. Студент-практикант у повному обсязі виконав програму виробничої (педагогічної) практики. Матеріали оформлено відповідно до вимог, подані в повному обсязі. Конспекти уроків підготовлені на належному рівні з використанням різних методів навчання. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану. Звіт структурований, змістовний, викладений логічно, послідовно. В оформленні документації мали місце помилки (2-3) мовленнєвого та змістового спрямування.

Оцінка «добре» – 82-89 балів, В. Студент-практикант виконав програму виробничої (педагогічної) практики в повному обсязі. Матеріали оформлено відповідно до вимог. Конспекти уроків підготовлені на належному рівні, проте мають місце неточності викладу. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану. Звіт структурований, змістовний, викладений послідовно, окремі пункти плану подано стисло. В оформленні документації мали місце помилки (4) мовленнєвого, граматичного, стилістичного характеру та ін.

Оцінка «добре» – 74-81 балів, С. Студент-практикант виконав програму виробничої (педагогічної) практики. Матеріали подано відповідно до вимог. Конспекти уроків

підготовлено на належному рівні, мають місце неточності методичного характеру. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану, викладені стисло. Звіт загалом відповідає вимогам, викладений послідовності, однак студент припускається помилок змістового, методичного та мовленнєвого характеру, Порушено стилістику викладу.

Оцінка «задовільно» – 64-73 балів, D. Студент-практикант в основному виконав програму практики. Матеріали подано, проте окремі з них висвітлені неповністю. Конспекти уроків не містять креативності, трапляються помилки методичного та граматичного характеру. Робочі записи щоденника поверхові. Є зауваження до змістового, стилістичного та мовленнєвого оформлення звіту.

Оцінка «задовільно» – 60-63 балів, E. Студент-практикант в основному виконав програму практики. Матеріали подано, але поверхові й не систематизовані. Конспекти уроків розроблені, наявні помилки методичного і граматичного характеру. Робочі записи оформлені частково. Звітна документація загалом представлена, але матеріал висвітлений на задовільному рівні.

Оцінка «незадовільно» – 35-59 балів, FX. Студент не виконав програму практики, не представив матеріали.

Оцінка «незадовільно» – 0-34 балів, F. Студент не з'явився для проходження практики.

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,

У процесі проходження практики використовується система інформаційних ресурсів. Серед них: нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази, інструкції, рекомендації) Міністерства освіти і науки України; освітні платформи (На урок, Всеосвіта, Prometheus), фахові видання, тощо.

Наочні засоби: мультимедійні презентації; відеоматеріали з каналу Youtube (проведення уроків фізкультури) тощо.

2.2. ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» є оволодіння студентами сучасними методами й формами навчально-виховної та науково-педагогічної роботи в закладах фахової передвищої освіти, всім спектром навичок, необхідних для викладання освітніх компонентів відповідних освітніх програм, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання студентами передового й

новаторського педагогічного досвіду.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних (ЗК):

– здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-1);

– здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт (ЗК-3).

Фахових/предметних (ФК):

– здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності (ФК 1);

– здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя (ФК 3);

– здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання (ФК 4);

– здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу (ФК 6);

– здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей (ФК 9);

– здатність організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність (ФК 10);

– здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій (ФК 11);

– здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти (ФК 12);

– здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури (ФК 14);

– здатність організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій (ФК 16).

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» є опанування таких освітніх компонент (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 2 – Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті;

ОК 3 – Педагогіка сучасної школи;

ОК 10 – Методика викладання дисциплін у закладах фахової передвищої, вищої освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньої програми «Фізична культура» другого (магістерського) рівня освіти, проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання для предметної спеціальності (ПРН) та спільних для всіх предметних спеціальностей (РН):

Програмні результати навчання	Шифри ПРН та РН
Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	РН 9
Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	РН 12
Демонструє здатність діяти автономно і в команді.	РН 13
Вміє самостійно проводити уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	РН 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти»:

Очікувані результати навчання	Шифри ОПРН та ОРН
Уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	ОРН 9
Уміння дотримуватися умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	ОРН 12
Здатність діяти автономно і в команді.	ОРН 13
Уміння самостійно проводити уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	ОРН 14

БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом та закладами фахової передвищої освіти різних форм власності, які є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Бази практики можуть визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження педагогічної практики можуть виступати заклади фахової передвищої освіти різних форм власності та відомчого підпорядкування, розташовані на території України або за її межами, які забезпечують здобуття студентами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями, забезпечують необхідні умови для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

Основними вимогами до баз практики є:

- наявність структурних складових, що відповідають спеціальностям та освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка студентів другого (магістерського) рівня освіти;

- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити належне керівництво практикою здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;

- обов'язкове забезпечення безпечних умов проведення практики;

- можливість забезпечення студентів, які проходять практику, необхідною робочою документацією, що відображає різні напрями діяльності бази практики в цілому та її окремих структурних підрозділів;

- забезпечення студентів, які проходять практику, можливістю користування бібліотекою та іншими інформаційними джерелами, лабораторіями, технічним обладнанням, необхідними для виконання програми практики.

Здобувачі вищої освіти мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та відповідним освітнім закладом.

Місце проходження практики здобувачами вищої освіти заочної форми навчання може бути визначене спеціальним розпорядженням декана факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюються наказом ректора університету.

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ
У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

1. Ознайомитися з навчально-методичною та науковою роботою циклових комісій закладів фахової передвищої освіти, зі специфікою методичної та педагогічної роботи викладачів.

2. Ознайомитися з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни з фізичного виховання, що проводитимуться практикантом.

3. Дослідити психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан успішності цих студентів.

4. Вивчити особливості організації та проведення науково-дослідницької роботи студентів.

5. Сформувати вміння й навички майбутньої педагогічної діяльності, для чого:

– регулярно відвідувати заняття, які проводять викладачі циклових комісій закладів фахової передвищої освіти;

– розробити розгорнутий план-конспект практичних занять відповідно до робочої навчальної програми;

– провести мінімум три практичні чи лабораторні заняття;

– провести мінімум одне залікове заняття;

– регулярно відвідувати заняття, які проводять свої колеги – студенти (в рамках проходження практики);

– взяти участь в обговоренні цих занять;

– провести їх аналіз і скласти на них рецензію.

**ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

№з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Інструктивне заняття на тему «Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з фізичної культури». Перевірка готовності студента до проходження «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».	<i>Перший тиждень</i>
2.	Складання щоденника практики та його узгодження з керівником.	<i>Перший тиждень</i>
3.	Ознайомлення зі структурою роботи циклових комісій закладів фахової передвищої освіти	<i>Перший тиждень</i>

№з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
4.	Спостереження за заняттями, які проводять викладачі циклових комісій закладів фахової передвищої освіти.	<i>Перший тиждень</i>
5.	Підготовка планів-конспектів навчальних занять, робота над іншим їх методичним забезпеченням.	<i>Другий тиждень</i>
6.	Самостійне проведення навчальних занять.	<i>Другий тиждень</i>
7.	Відвідування занять своїх однокурсників, які проводяться у рамках проходження практики.	<i>Другий тиждень</i>
8.	Виготовлення звітної документації про проходження практики.	<i>Другий тиждень</i>
9.	Підготовка та захист індивідуальних звітів про проходження практики.	<i>Другий тиждень</i>
10.	Складення диференційованого заліку.	<i>Другий тиждень</i>
11.	Підведення підсумків «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» на інструктивно-методичному занятті.	<i>Другий тиждень</i>
Загальна тривалість практики		<i>2 тижні</i>

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення та підведення підсумків практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти» покладається на декана факультету здоров'я та фізичного виховання. Завідувач кафедри фізичного виховання забезпечує загальну організацію практики, контроль за її проведенням, виконання відповідних програм. Керівник практики від кафедри фізичного виховання здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти», є:

- розробка робочої програми «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти»;
- розробка критеріїв оцінювання практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;
- визначення бази (баз) практики;
- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики, закріплення за ними студентів та призначення керівників практики;
- підготовка інформації базам практики щодо обсягів, тривалості та змісту практичної підготовки студентів, потреби в устаткуванні, обладнанні, інвентарі, матеріалах тощо, необхідних для виконання програми практики;
- укладання договорів (за необхідності) між університетом та базами практики;

- призначення керівника (керівників) практики;
- розробка і підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Щоденний план дій для кожного студента, який проходить «Виробничу (педагогічну) практику у закладах фахової передвищої освіти».

1. У перший робочий день «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» зі студентами проводиться інструктивне заняття на тему «Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з фізичної культури», керівник практики перевіряє їх готовність до проходження практики. Відбувається ознайомлення з місцем проходження практики, викладачами закладу фахової передвищої освіти, вивчаються матеріально-технічна база, графіки роботи циклових комісій закладів фахової передвищої освіти, складається план практичної роботи.

2. Кожного робочого дня студент обов'язково перебуває на місці проходження практики і працює згідно із затвердженим календарним графіком або індивідуальним планом практичної роботи.

3. Кожного робочого дня студент надає керівникові практики щоденник практики, де повинен бути опис усіх заходів, які проводилися напередодні, їх короткий аналіз та пропозиції студента щодо подальшої роботи.

4. В останній день практики студент-практикант складає диференційований залік в усній формі перед керівником практики, у процесі якого звітує про проходження «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».

Загальне керівництво практикою здійснює декан факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Методичне керівництво практикою здійснює керівник практики від кафедри фізичного виховання.

Декан факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ має такі функціональні обов'язки:

1. Керівництво навчально-методичним забезпеченням «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».

2. Контроль за організацією та проведенням практики випусковими кафедрами, виконанням програм практики, своєчасним складанням заліків за результатами проходження практики.

3. Систематичне заслуховування звітів випускових кафедр про організацію та проведення педагогічної практики на вченій раді факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

4. Для здобувачів вищої освіти, які з поважних причин не пройшли практику у визначені терміни, продовження цих термінів із забезпеченням одночасної участі студентів у навчальних заняттях відповідно до розкладу.

Керівник практики від кафедри фізичного виховання УжНУ має такі функціональні обов'язки.

1. Забезпечення підготовки проєктів наказів про проведення «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».

2. Уточнення умов проведення практики.

3. Розробка робочої програми «Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти».

4. Складення графіків розподілу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за базами практики (за необхідності).

5. Перевірка і затвердження індивідуальних планів проходження практики, які складають студенти.

6. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою.

7. Здійснення поточного контролю над проходженням «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» здобувачами вищої освіти.

8. Надання студентам-практикантам допомоги у складанні документів планування, обліку та звітності.

9. Організація колективного обговорення проведених у рамках практики навчальних (практичних чи лабораторних) занять та виховних заходів, оцінка їх проведення.

10. Прийом від студентів індивідуальних звітів про проходження «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» та усного диференційованого заліку.

11. Аналіз та узагальнення результатів практики.

12. Забезпечення кафедри фізичного виховання необхідною документацією, яка стосується проведення «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».

13. Підготовка підсумкового звіту про проведення практики.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ПОРЯДОК ЙОГО ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом. Він повинен мати титульну сторінку, на якій вказуються назва практики, ім'я та прізвище здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня, курс.

Змістова частина звіту повинна містити:

- мету і завдання практики, які поставлені перед студентом;
- коротку характеристику роботи циклових комісій закладів фахової передвищої освіти, на базі якої студент проходить практику;
- докладні відомості про зміст діяльності студента-практиканта за період проходження практики;
- відомості про ступінь виконання запланованих завдань відповідно до індивідуального плану проходження практики;
- результати виконання студентом завдань «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» в довільній формі;
- висновки та рекомендації щодо підсумків практичної роботи.

Висновки та рекомендації повинні містити результати самоаналізу сформованих професійних умінь і навичок, рекомендації і побажання щодо змісту програми й форми проведення «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти».

На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента-практиканта.

До звіту додається щоденник практики, в якому відображається зміст виконаних робіт, характеристики роботи здобувача вищої освіти від керівника практики.

Студент-практикант зобов'язаний оформити й передати щоденник і звіт керівнику практики від кафедри фізичного виховання для оцінювання не пізніше як за 3 дні до заліку.

Порядок допуску до захисту практики.

Звіт студента перевіряється та затверджується керівником практики. До захисту допускається звіт, який зданий на кафедру у встановлений термін та оформлений згідно з усіма вимогами. Для допуску до захисту і складання диференційованого заліку повинні бути виконані всі практичні завдання, які були поставлені перед здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умови виконання вимог, визначених факультетом здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку за результатами повторного проходження практики, відраховується з університету.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Поточний контроль здійснюється протягом проходження студентами «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних (практичних чи лабораторних) занять.

Рейтингове оцінювання поточного контролю включає в себе оцінювання повноти і якості виконання завдань практики, вчасності та якості оформлення документації.

Самостійне проведення навчальних занять, спостереження за заняттями викладачів та відвідування занять своїх однокурсників є обов'язковими, оскільки саме через цю діяльність студент найбільшою мірою набуває практичних знань і вмінь, накопичуючи відомості для написання звіту. В межах залікового модулю максимальна кількість балів становить 30 балів, відповідно, за кожне повноцінне заняття студент може отримати 5 балів.

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання повноти і якості виконання завдань практики
20-16	Відмінно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи).
15-11	Добре	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики.
10-6	Задовільно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані окремі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики не в повному обсязі.
5-0	Незадовільно	Характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики.

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання вчасності та якості оформлення документації
10-8	Відмінно	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
7-5	Добре	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст не повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
4-2	Задовільно	Щоденник і звіт оформлені переважно відповідно до вимог, а зміст лише приблизно відображає результати виконання основних завдань практики.

1-0	Незадовільно	Щоденник і звіт не відображають результатів проходження практики або вони відсутні.
-----	--------------	---

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки практичної роботи здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації, своєчасність її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем «Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти» і проводиться після її завершення у другому семестрі навчання. Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики, вчасність та якість оформлення студентом щоденника

і звіту про практику), як це показано в таблиці шкали підсумкового залікового модульного контролю.

Показники	Бали
Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь	0-40
Поточний контроль:	
Самостійне проведення навчальних занять (за кожне проведене самостійно заняття нараховується 5 балів)	0-30
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики	0-20
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику	0-10
Загальна оцінка	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь на диференційованому заліку та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка 40 балів, як це показано в таблиці нижче.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання знань і вмінь на захисті звіту та диференційованому заліку
40-31	Відмінно	Доповідь і відповіді на запитання вірні й повні.
30-21	Добре	Доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками.
20-11	Задовільно	Доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками.
10-0	Незадовільно	Доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи.

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звіту представлено в таблиці нижче.

№ з/п	Компонент, що оцінюється	Максимальна кількість балів	Керівник, який проводить оцінювання
1.	Організаційна готовність до виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти (наявність необхідної	5	від бази практики

№ з/п	Компонент, що оцінюється	Максимальна кількість балів	Керівник, який проводить оцінювання
	документації, здатність до комунікації з керівниками закладу, педагогами)		
2.	Проведення навчальних занять з фізичного виховання (вміння організувати клас до заняття; вибір методів навчання, якість їх реалізації, виховна спрямованість уроку, комунікативні здібності студента)	15	від бази практики
3.	Розробка і проведення фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів (актуальність теми заходу, залучення студентів, якість матеріалів для заходу, креативний підхід)	10	від бази практики
4.	Щоденна діяльність	10	від бази практики
	Максимальна оцінка від бази практики	40	
1.	Якість оформлення щоденника виробничої (педагогічної) практики (на основі аналізу щоденника практики);	5	від кафедри
	- оформлення планів-конспектів навчальних занять (дотримання структури, добір методів, прийомів, комплексу вправ і завдань, застосування інноваційних методів, ігрових зокрема);	10	від кафедри
	- виховна спрямованість навчальних занять та фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи;	10	від кафедри
	- звіт про виконання виробничої (педагогічної) практики	15	від кафедри
	- правильність оформленість матеріалів	10	від кафедри
	- захист результатів практики, презентація матеріалів	10	від кафедри
	Максимальна оцінка від ЗВО	60 балів	
	Загальний результат від бази практики та УжНУ	100 балів	

2.3. ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти»: є всебічний фізичний розвиток слухача, оволодіння ним сучасною методикою навчання і тренування, технікою виконання вправ із використанням фітнес-технологій і формування військово-прикладних навичок засобами фітнесу, спроможного організувати і проводити заняття із застосуванням фітнес-технології.

Відповідно до освітньо-професійної програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

Фахових компетентностей (ФК):

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК9. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.

ФК10. Здатність організувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.

ФК11. Здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ФК12. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК13. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережнього і здоров'яформувального середовища.

ФК14. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

ФК16. Здатність організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Фізична культура» (ОП):

ОК 3 «Педагогіка сучасної школи»;

ОК 9 «Методика навчання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти»;

ОК 10 «Методика викладання дисциплін у закладах фахової передвищої, вищої освіти»

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП «Фізична культура», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН 2
Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	РН 6
Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	РН 9
Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	РН 10
Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	РН 11
Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.	РН 14

Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.	РН 15
Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.	РН 17
Вміє розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес.	РН 21
Вміє самостійно проводити уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	РН 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти»:

Очікувані результати навчання	Шифр ОРН
Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	ОРН 2
Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	ОРН 6
Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	ОРН 9
Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	ОРН 10
Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	ОРН 11
Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.	ОРН 14
Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.	ОРН 15
Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.	ОРН 17
Вміє розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес.	ОРН 21
Вміє самостійно проводити уроки з фізичної культури зі здобувачами закладів загальної середньої освіти, займатися позакласною фізкультурно-оздоровчою роботою, організовувати спортивно-масові заходи.	ОРН 24

БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами туристичної сфери всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження педагогічної практики можуть виступати заклади вищої освіти різних форм власності та відомчого підпорядкування, розташовані на території України або за її межами, які забезпечують здобуття студентами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями, забезпечують необхідні умови для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

Основними вимогами до баз практики є:

- наявність структурних складових, що відповідають спеціальностям та освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка студентів другого (магістерського) рівня освіти;

- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити належне керівництво практикою здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;

- обов'язкове забезпечення безпечних умов проведення практики;

- можливість забезпечення студентів, які проходять практику, необхідною робочою документацією, що відображає різні напрями діяльності бази практики в цілому та її окремих структурних підрозділів;

- забезпечення студентів, які проходять практику, можливістю користування бібліотекою та іншими інформаційними джерелами, лабораторіями, технічним обладнанням, необхідними для виконання програми практики.

Здобувачі вищої освіти мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та відповідним освітнім закладом.

Місце проходження практики здобувачами вищої освіти заочної форми навчання може бути визначене спеціальним розпорядженням декана факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюються наказом ректора університету.

Оскільки за даною програмою студенти проходять практику «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» на базі кафедри теорії та методики фізичної

культури факультету здоров'я та фізичного виховання Ужгородського національного університету, договори між університетом та іншими закладами вищої освіти не укладаються.

Натомість до початку проходження практики декан факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ видає спеціальне розпорядження, в якому визначається закріплення студентів за кафедрою та призначається керівник практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ «ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

1. Ознайомитися з навчально-методичною та науковою роботою кафедри теорії та методики фізичної культури факультету здоров'я та фізичного виховання, зі специфікою методичної та педагогічної роботи викладачів кафедри.

2. Ознайомитися з програмно-методичним забезпеченням тієї навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом.

3. Вивчити навчальні програми тієї дисципліни, з якої будуть проводитися практичні заняття.

4. Дослідити психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан успішності цих студентів.

5. Вивчити особливості організації та проведення науково-дослідницької роботи студентів.

6. Сформувати вміння й навички майбутньої педагогічної діяльності, для чого:

– регулярно відвідувати заняття, які проводять викладачі кафедри теорії та методики фізичної культури ДВНЗ «УжНУ»;

– розробити розгорнутий план-конспект практичних чи лабораторних занять відповідно до робочої навчальної програми;

– провести мінімум три практичні чи лабораторні заняття;

– провести мінімум одне залікове заняття;

– регулярно відвідувати заняття, які проводять свої колеги – студенти (в рамках проходження педагогічної практики);

– взяти участь в обговоренні цих занять;

– провести їх аналіз і скласти на них рецензію.

**ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ
«ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Інструктивне заняття на тему «Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з фізичної культури». Перевірка готовності студента до проходження «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти».	Перший тиждень
2.	Складання щоденника практики та його узгодження з керівником.	Перший тиждень
3.	Ознайомлення зі структурою роботи кафедри теорії та методики фізичної культури ДВНЗ «УжНУ».	Перший тиждень
4.	Спостереження за заняттями, які проводять викладачі кафедри теорії та методики фізичної культури ДВНЗ «УжНУ».	Перший тиждень
5.	Підготовка планів-конспектів навчальних занять, робота над іншим їх методичним забезпеченням.	Другий тиждень
6.	Самостійне проведення навчальних (практичних чи лабораторних) занять.	Другий тиждень
7.	Відвідування занять своїх однокурсників, які вони проводять у рамках проходження педагогічної практики.	Другий тиждень
8.	Виготовлення звітної документації про проходження педагогічної практики.	Другий тиждень
9.	Підготовка та захист індивідуальних звітів про проходження «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти».	Другий тиждень
10.	Складення диференційованого заліку.	Другий тиждень
11.	Підведення підсумків «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» на інструктивно-методичному занятті.	Другий тиждень
	Загальна тривалість практики	2 тижні

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення та підведення підсумків практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» покладається на декана факультету здоров'я та фізичного виховання. Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури забезпечує загальну організацію практики, контроль за її проведенням, виконання відповідних програм. Керівник практики від кафедри теорії та методики фізичної культури здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво педагогічною практикою.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

– розробка робочої програми «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої

освіти»;

- розробка критеріїв оцінювання практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;

- визначення бази (баз) практики;

- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики, закріплення за ними студентів та призначення керівників практики;

- підготовка інформації базам практики щодо обсягів, тривалості та змісту практичної підготовки студентів, потреби в устаткуванні, обладнанні, інвентарі, матеріалах тощо, необхідних для виконання програми практики;

- укладання договорів (за необхідності) між університетом та базами практики;

- складання кошторису-калькуляції витрат на проведення практики студентів другого (магістерського) рівня;

- призначення керівника (керівників) практики;

- розробка і підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Щоденний план дій для кожного студента, який проходить «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти».

1. У перший робочий день «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» зі студентами проводиться інструктивне заняття на тему «Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з фізичної культури», керівник практики перевіряє їх готовність до проходження практики. Відбувається ознайомлення з місцем проходження практики, викладачами закладу вищої освіти, вивчаються матеріально-технічна база, графіки роботи факультету здоров'я та фізичного виховання, складається план практичної роботи.

2. Кожного робочого дня студент обов'язково перебуває на місці проходження практики і працює згідно із затвердженим календарним графіком або індивідуальним планом практичної роботи.

3. Кожного робочого дня студент надає керівникові практики щоденник практики, де повинен бути опис усіх заходів, які проводилися напередодні, їх короткий аналіз та пропозиції студента щодо подальшої роботи.

4. В останній день практики студент-практикант складає диференційований залік в усній формі перед керівником практики, у процесі якого звітує про проходження педагогічної практики.

Загальне керівництво практикою здійснює декан факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Методичне керівництво практикою здійснює керівник практики від

кафедри теорії та методики фізичної культури.

Декан факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ» має такі функціональні обов'язки.

1. Керівництво навчально-методичним забезпеченням «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти».

2. Контроль за організацією та проведенням практики випусковими кафедрами, виконанням програм практики, своєчасним складанням заліків за результатами проходження практики.

3. Систематичне заслуховування звітів випускових кафедр про організацію та проведення практики на вченій раді факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

4. Для здобувачів вищої освіти, які з поважних причин не пройшли практику у визначені терміни, продовження цих термінів із забезпеченням одночасної участі студентів у навчальних заняттях відповідно до розкладу.

Керівник практики від кафедри теорії та методики фізичної культури ДВНЗ «УжНУ» має такі функціональні обов'язки.

1. Забезпечення підготовки проектів наказів про проведення практики.

2. Уточнення умов проведення практики.

3. Розробка робочої програми «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти».

4. Складення графіків розподілу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за базами практики (за необхідності).

5. Перевірка і затвердження індивідуальних планів проходження практики, які складають студенти.

6. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою.

7. Здійснення поточного контролю над проходженням практики здобувачами вищої освіти.

8. Надання студентам-практикантам допомоги у складанні документів планування, обліку та звітності.

9. Організація колективного обговорення проведених у рамках практики навчальних (практичних чи лабораторних) занять та виховних заходів, оцінка їх проведення.

10. Прийом від студентів індивідуальних звітів про проходження практики та усного диференційованого заліку.

11. Аналіз та узагальнення результатів практики.

12. Забезпечення кафедри теорії та методики фізичної культури необхідною документацією, яка стосується проведення практики.

13. Підготовка підсумкового звіту про проведення практики.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом. Він повинен мати титульну сторінку, на якій вказуються назва практики, ім'я та прізвище здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня, курс.

Змістова частина звіту повинна містити:

- мету і завдання практики, які поставлені перед студентом;
- коротку характеристику кафедри теорії та методики фізичної культури, на базі якої студент проходить практику;
- докладні відомості про зміст діяльності студента-практиканта за період проходження практики;
- відомості про ступінь виконання запланованих завдань відповідно до індивідуального плану проходження практики;
- результати виконання студентом завдань практики в довільній формі;
- висновки та рекомендації щодо підсумків практичної роботи.

Висновки та рекомендації повинні містити результати самоаналізу сформованих професійних умінь і навичок, рекомендації і побажання щодо змісту програми й форми проведення практики.

На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента-практиканта.

До звіту додається щоденник практики, в якому відображається зміст виконаних робіт, характеристики роботи здобувача вищої освіти від керівника практики.

Студент-практикант зобов'язаний оформити й передати щоденник і звіт керівнику практики від кафедри теорії та методики фізичної культури для оцінювання не пізніше як за 3 дні до заліку.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Звіт студента перевіряється та затверджується керівником практики. До захисту допускається звіт, який зданий на кафедру у встановлений термін та оформлений згідно з усіма вимогами. Для допуску до захисту і складання диференційованого заліку повинні бути виконані всі практичні завдання, які були поставлені перед здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умови виконання вимог, визначених факультетом

здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку за результатами повторного проходження практики, відраховується з університету.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

ЗАГАЛЬНА СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль здійснюється протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних (практичних чи лабораторних) занять.

Рейтингове оцінювання поточного контролю включає в себе оцінювання повноти і якості виконання завдань практики, вчасності та якості оформлення документації.

Самостійне проведення навчальних занять, спостереження за заняттями викладачів та відвідування занять своїх однокурсників є обов'язковими, оскільки саме через цю діяльність студент найбільшою мірою набуває практичних знань і вмінь, накопичуючи відомості для написання звіту. В межах залікового модулю максимальна кількість балів становить 30 балів, відповідно, за кожне повноцінне заняття студент може отримати 5 балів.

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання повноти і якості виконання завдань практики
20-16	Відмінно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку

		надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи).
15-11	Добре	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики.
10-6	Задовільно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані окремі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики не в повному обсязі.
5-0	Незадовільно	Характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики.

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання вчасності та якості оформлення документації
10-8	Відмінно	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
7-5	Добре	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст не повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
4-2	Задовільно	Щоденник і звіт оформлені переважно відповідно до вимог, а зміст лише приблизно відображає результати виконання основних завдань практики.
1-0	Незадовільно	Щоденник і звіт не відображають результатів проходження практики або вони відсутні.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження педагогічної практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки практичної роботи здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації, своєчасність її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю.

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем педагогічної практики і проводиться після її завершення у другому семестрі навчання. Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику), як це показано в таблиці шкали підсумкового залікового модульного контролю.

Показники	Бали
Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь	0-40
Поточний контроль:	
Самостійне проведення навчальних занять (за кожне проведене самостійно заняття нараховується 5 балів)	0-30
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики	0-20
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику	0-10
Загальна оцінка	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь на диференційованому заліку та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка 40 балів, як це показано в таблиці нижче.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання знань і вмінь на захисті звіту та диференційованому заліку
40-31	Відмінно	Доповідь і відповіді на запитання вірні й повні.

30-21	Добре	Доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками.
20-11	Задовільно	Доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками.
10-0	Незадовільно	Доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи.

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звіту представлено в таблиці нижче.

№	Вид роботи	Бали
1	Якість проведення навчальних занять	30
2	Якість виконаних практичних завдань	20
3	Підготовка документації	10
4	Оцінка за захист звіту та диференційований залік	40
Сума		100

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Воробйов М. І., Круцевич Т. Ю. Практика в системі фізкультурної освіти: навч. посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 190 с.
2. Марйонда І. І. Особливості вузівської підготовки фахівця фізичної культури. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2016. Вип. 2(39). С.133 –136.
3. Марйонда І.І. Модельовання професійно-особистісної фізичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури / І.І. Марйонда В.А. Товт // *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chif M.A. Zhurba* September #.16, 2017. С. 83-86. [Електронний ресурс]. – ідентифікатор доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/15893/>
4. Марйонда І.І. Нормування оцінки фізичного навантаження студентів вищих навчальних закладів на заняттях з фізичного виховання / І.І. Марйонда Е.М. Сивохоп // *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chif M.A. Zhurba* October # 17, 2017. Р. 120-123. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/28861>
5. Марйонда І.І. Формування мотивації студентів до заняття фізичною культурою / І. І. Марйонда, К. Ю. Павлишинець // Актуальні питання вдосконалення системи фізичного виховання і спортивної роботи у вищій школі: І науково-практична конференція з міжнародною участю. Серія: Соціально-педагогічні аспекти фізичного виховання і спорту. Ужгород: вид. Бест-Принт, 2018. С.31-33. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/19919>
6. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. / А. А. Боляк, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
7. Підвищення рухової активності учнів 5-11 класів на уроках фізичної культури засобами інноваційних варіативних модулів навчальної програми: (з досвіду роботи) [Збірник] / упорядники: Віктор БЛОХІН, Микола КОРОБОВ. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2020. 80 с.
8. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>
9. Положення про практику здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», Наказ ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01 -17 від 24.02.2017р. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>
10. Товт В. А. Наскрізна програма практик студентів в системі підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту. Навч. посібник. / Товт В. А., Марйонда І. І., Сивохоп Е. М.,

Михайлович С. О. Ужгород: Видавництво ТОВ «РІК-У», 2019. 157с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25296>

11 Товт В. А. Наскрізна програма практик студентів в системі підготовки магістрів фізичної культури і спорту. Навч. посібник. / Товт В.А., Маріонда І.І., Сивохоп Е.М., / Ужгород: Видавництво ТОВ «РІК-У», 2019. 176 с. URL <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25295>

12. Товт В. А. Теорія і методика фізичного виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура): навч. посіб./ укладач В. А. Товт, І. І. Маріонда Ужгород: ТОВ «БЕСТ-прінт», 2022. 225с. URL <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39998>

13. Хома Т. В. Формування педагогічної майстерності в майбутніх учителів фізичної культури. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / [редкол: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2021. Вип. 75. 162 с. Т.3. С.123-127.

14. Цікава фізкультура в закладах загальної середньої освіти. Навчально методичний посібник / Качан О.А., Пристинський В.М., Коломоєць Г.А., Онішкевич О.М. Слов'янськ : ДДПУ, 2022. 163 с.

15. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2006. 272 с.

16. Шутько В.В. Основи методики фізичного виховання: навчальний посібник. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2019. 144с.

16. Шульдик Г. О., Шульдик В. І. Педагогічна практика: навч. посібник. Київ: Науковий світ, 2000. 143 с.

17. Ячнюк Ю. Б., Воробйов О. О., Ячнюк І. О., Мединський С. В. Переддипломна та магістерська педагогічна практика студентів факультетів фізичного виховання та спорту: навч.-метод. посібник. Чернівці: Рута, 2006. 144 с.

Допоміжна література

1. Вознюк Т. Сучасні методичні підходи до проведення уроків фізичної культури з використанням вправ зі спортивних ігор у початковій школі. URL: <https://vspu.net/apfv/index.php/journal/article/view/9/>

2. Кучерявий Р. М. Методи навчання на заняттях фізичної культури. *Народна освіта*. 2020. Вип. 2. С. 56-61.

3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

4. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах. дисертація... доктора педагогічних наук. Спец.:

13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, 2017. 629 с.

5. Теорія і методика фізичного виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура): навч. посіб./ укладач В.А. Товт, І.І. Маріонда Ужгород: ТОВ «Бест-прінт», 2022. 225 с.

6. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: навч. посібник. Харків: «ОВС», 2005. 208 с.

Інтернет-джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>

2. Державний стандарт початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

3. Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні. Наказ Міністерства освіти і науки України. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86134/

4. Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2010р. № 521. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>